

prudents posseïdors d'un alou i castell de *Plegamans*.

PLEIÀ, PLAIA i Plangenia, -es

Plaià designa una gran pda. muntanyenca de la Vall Ferrera a l'Alt Pallars on hi ha un gros veïnat de bordes; pertany al terme de Tor, més alta que el poble, en la ribereta que baixa de Port Negre i comunica pel Port de Cabús amb Andorra.

(a) *Fener Pleyà*, uns 30 k. dret al S. de *Plaià*, consta el 1518 com afr^e de *Rubió* i *Biscarbó* (*Spill de Castellbò* f° 20v), a l'E. de Sort. No són llocs ben separats: dins la mateixa comarca. Aquest amb una -e-, que ens recorda el cogn. *Pleyan*, arrelat a la rodalia de Lleida, i de família distingida. D'altra banda amb *a*, l'*InuLC* registra un nom *Playans*, a prop. de Conat (Conflent), del qual no tinc altra notícia. No pensem en cap nom de predi romà en -ANUM post-antropònimic; perquè noms d'aquesta sèrie no es podien trobar a les altres reculades comarques de Tor i de la Serra de Rubió.

Veig relacionar (en *TVBoí* II, 11) un nom curiós de l'alta vall de Boí: *La Plangenia*, o *Les Plangenes*: conjunt de prats entre Taüll i Boí, dels més fèrtils i rics d'aquelles valls, suposant que podia venir de *Plejanía*, perquè designaria la possessió del senyor rector de la parròquia; així com en molts llocs hi ha terres anomenades *La Capellania* o *Prats de la Llàn-tia* (consagrats a alimentar l'església); o *Maniguellia* a Durro, terres dels «obrers» de l'església; cf. fr. *marguilier*, i art. *Man-* supra. *Plejanía* seria una formació com *plebania*, derivat de *plebà*: com és sabut es digueren i es diuen *plebans* els rectors d'una parròquia: el *DECat.* VI, 603-4 en dóna moltes notícies sobretot del Rosselló i del P. Val., però també del Princ. des de 1222 fins avui: derivats del ll. PLEBS, parròquia. La meua suposició era que hi hagués hagut una formació paral·lela *PLEBIANUS, reduïda a PLEIANU (COM PLOVIA a PLOIA o RUBEUS a RUTU). PLEBIANU hauria donat *Pleyà* de Sort, *Pleyan* de Lleida, *Pleià* de Tor, nom de la hisenda de sengles rectors; el derivat **Plejanía* > a *Plagenia* i propagació de la -n- fora inobjectable. Quedi, però, com hipòtesi possible i fins verssemblant, si bé amb diversos detalls incompromissats.

En realitat, encara que en l'art. *Plebs* del *REW* res no indicaria tal derivat, veig que PLEBIANUS no deu ser un mer postulat de romanista car en el *Du Cange*, vol. VI, 363-366 es veuen una sèrie de formes en *plebialis*, *plebium*, *plebianus*, *plebisanus*, *plebiana parrochia* en part de data molt antiga, d'on dedueixo que es produí en el ll. cristià, més o menys antic, un creuament entre *plebanus* i *plebeus* (al capdavant, tots dos, derivats del ll. clàssic PLEBS). Un decret

de Lotari II sotmet els laics al judici del *plebium* (365a1f.); *plebesanus* un Petrus Diaconus i *Rainer contra Valdensis*; *plebisanus* auxiliar del *plebanus* en els Miracles del B. Wernher; *plebeium* «paroeciae districtus» en la *Vida de Sta. Fina* (363b) i *plebeiana parochia* (364c) en molts des de la *Vida d'Alamannus* bisbe de Pàdua.

Pleian, V. *Pleià*

PLEIXAT

Pleixat, en baix llatí *Chercho plexado* 'alzina apuntalada' en un doc. berguedà de 957 de *Roset* (Serra V., *Pinós i Mtpl.* III, 81) (més aviat que 'alzina de brançam entreteixit'); probablement PAX(IL)LATU (> *paxl-* > *plax-*), deriva de PAXILLUS 'pal petit', aspre (*DECat.* VI, 385a43, 386b15), cf. cat. *pleixell* 'aspre o estaló que aguanta un arbust o arbre' 387a34, aran. i gascó *paixó*, *paisson* 386b39, cat. ant. *paixèla* (386b15); potser encreuament amb *PLEXARE*, fr. *Plessis* etc. (338b47-60).

PLETA

(*DECat.* VI, 611a39-615a2).

Tossal de la Pleta Roja, cim de 2031 m. alt. de la serra que separa la vall de Ribes de la de Lillet, entre els colls de la Creueta i de Castellar. *Pleta del Prat*, partida de muntanya a la vall de Mascalida, terme de Tavascan (Coromines, 1934), d'on baixa la ribera de id., afluent per la dreta de la ribera de Tabascan, desemboca a Quanca. *La Pleta*, partida de Castelló de Farfanya (XLVI 57.33). Sengles *Sa Pleta*, a Llubí (possessió: Mapa Mascaró 19A9) i a Sant Lluís (Menorca) (lloc: XLIV, 67.11).

Clot de la Pletassa, a Isavarre (xxxvii, 97.22).

El Pletissar, barranc, partida de Gresolet, te. Sal-des (Coromines, 1934).

Plató i Font de Plató, a Vilallonga de Ter (comunicació de Mn. Julià Pascual a Coromines, 1969), dim. de *pleta* o contracció de *apletα(z)ó*, derivat abstracte del verb *apletar*.

Es Platons, sementer, a Ariany (XII, 40.23). J.F.C.

POARANCA

'Enginy format amb una palanca que extrau aigua estanyada subterrània', designa diversos NLL menors, sobretot a l'Empordà, però és principalment mot viu que, amb diverses variants, fou ben estudiat en el *DECat.* VI 769a17-771a12, sense arribar a una explicació completa i satisfactòria de la seva derivació,